

DATOS IDENTIFICATIVOS

Gramática e Léxico da Lingua de Signos Española

Materia	Gramática e Léxico da Lingua de Signos Española			
Código	V01M126V01108			
Titulación	Máster Universitario en Lingüística Aplicada			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Soneira, Ana María			
Profesorado	Fernández Soneira, Ana María			
Correo-e	anafe@uvigo.es			
Web	http://http://griles.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia pretendemos achegar os alumnos aos aspectos básicos da descrición da lingua de signos española.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os/as estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os/as estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os/as estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os/as estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B1	Capacitación dos estudantes para que adquiran coñecementos lingüísticos especializados e habilidades para analizar criticamente as propostas máis relevantes no ámbito dos estudos lingüísticos.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan aos estudantes acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade dos/as estudantes no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos, así como indicar a súa utilidade na práctica profesional e investigadora.
B4	Capacidade dos/as estudantes para abrir vías de investigación novidosas no ámbito dos estudos lingüísticos, dotándoas de aplicación práctica para a súa transferencia a distintos ámbitos profesionais
B5	Capacidade dos/as estudantes para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o máster
C5	Capacidade para a selección axeitada de datos lingüísticos en función do método de investigación elixido.
C6	Coñecemento das principais áreas da lingüística aplicada.
C8	Obtención dun nivel de formación teórica que permita comprender e xulgar criticamente a bibliografía lingüística especializada.
C9	Capacidade para xestionar os recursos lingüísticos e a información lingüística para propósitos académicos e de investigación (identificación e acceso a bibliografía, utilización apropiada de recursos e equipamentos, utilización de tecnoloxía para rexistrar datos, manexo de bases de datos, etc.)
D1	Expresión correcta, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

D3	Utilización das ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
D7	Asunción, como profesional e como cidadán/a, da importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
D8	Valoración da importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer e interpretar os aspectos básicos da lingua de signos española, e das principais investigacións lingüísticas actuais das linguas de signos.	A1 A3 A4 A5 B1 B4 B5 C5 C6 C8 C9 D1 D3 D7
Adquirir un nivel de formación teórica que permita comprender e xulgar críticamente a bibliografía lingüística especializada de LSE e das linguas visoxestuais.	A2 A3 A4 B2 B3 C8 D1 D8
Analizar os principios de construción dunha lingua viso-xestual. Para logralo, os estudantes deberán aprender a traballar con datos lingüísticos de linguas dunha modalidade viso-xestual dende diferentes perspectivas metodolóxicas.	A3 A5 B2 C8 D1 D8

Contidos

Tema	
1. O sistema fonético, fonolóxico, gramatical, léxico e semántico da lingua de signos española.	1.1. A gramática dunha lingua viso-xestual. 1.2. A creación léxica
2. Aspectos socioculturais e pragmáticos da LSE.	2.1. Sociolingüística das linguas de signos 2.2. A pragmática da LSE
3. As variacións nas linguas de signos.	3.1. A variación lingüística nas linguas de signos: aspectos fonolóxicos e universais 3.2. A estandarización da LSE
4. Outras linguas de signos.	4.1. Universais lingüísticos nas linguas de signos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	2	20	22
Presentación	1	0	1
Resolución de problemas	4	16	20
Lección maxistral	8	24	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Descrición dun aspecto gramatical ou léxico da LSE.
Presentación	Presentación oral na aula do traballo de descrición gramatical.
Resolución de problemas	Preguntas sobre as lecturas especializadas en contidos da materia e debate sobre as mesmas na aula. Análise de mostras signadas: discurso formal, cancións, contos...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Os alumnos traballarán coa docente na escollo dos aspectos gramaticais que van ser analizados, na bibliografía necesaria para realizar o traballo, na súa estrutura e na súa elaboración.
Presentación	Estas horas adicaranse a preparar a exposición oral que os alumnos deben levar a cabo diante dos seus compañeiros.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Descrición dun aspecto gramatical ou léxico da LSE	40	A1 A2 A3 A4 A5	C6 C8 C9	
Presentación	Presentación oral	20	A1 A2 A3 A4 A5	C5 C6 C9	
Resolución de problemas	Lecturas especializadas en contidos da materia e o debate sobre as mesmas na aula, aportación de ideas, etc.	25	A1 A2 A3 A4 A5	C5 C6 C8	D1 D3 D7 D8
Lección maxistral	Asistencia e participación nas aulas	15	A1 A2 A3 A4 A5		D1 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segunda oportunidade (xullo)

Aqueles estudantes que non teñan superado a materia e teñan asistido regularmente ás aulas e realizado un 60% das actividades propostas, terán que repetir unicamente aquelas actividades ou probas non superadas.

Nos casos restantes, serán avaliados pola realización dos traballos propostos pola profesora (100% da cualificación).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Baker, Anne et al. (eds.), **The Linguistics of Sign Languages. An introduction**, John Benjamins, 2016
- Costello, Brendan, **Una radiografía fonológica de LSE**, CNLSE, 2013
- Herrero Blanco, Ángel, **Gramática didáctica de la LSE**, SM, 2009
- Jarque, Maria Josep, **Las lenguas de signos: su estudio científico y reconocimiento legal**, Universitat de Barcelona, 2012
- Jarque, Mª Josep et al., **Recursos de creación de léxico en la lengua de signos catalana (LSC)**, 1, CNLSE, 2019
- Marrero Aguiar, Victoria & Pilar Ruiz Palacios, **El medio del lenguaje**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2009
- Pfau, Roland et al. (eds.), **Sign Language. An International Handbook**, de Gruyter Mouton, 2016
- Quer, J. et al. (eds.), **The Routledge Handbook of Theoretical and Experimental Sign Language Research**, Routledge, 2021
- Sampedro, M. A. et al., **Explorando el léxico de la LSE**, Congreso CNLSE 2017, 2018
- Zeshan, Ulrike, **Sign Languages**, Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology,

Bibliografía Complementaria

- Báez Montero, Imaculada C. & Ana Fernández Soneira, **Problemas de estandarización en la lengua de signos española: la variación entre las comunidades lingüísticas**, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 2010
- Báez Montero, I., A. Fernández-Soneira & E. Freijeiro-Ocampo, **CORALSE: diseño de un corpus de lengua de signos española**, EPIC Series in Language and Linguistics, 2016
- Barberá Altamira, Gemma, **The meaning of space in Sign Language**, de Gruyter Mouton, 2015
- Brentari, Diane (ed.), **Sign Languages**, Cambridge University Press, 2010
- Brentari, D., Fenlon, J. & Cormier, K., **Sign Language Phonology**, Oxford University Press, 2018

- Caselli, N., Emmorey, K. y Cohen-Goldberg A., **The signed mental lexicon: Effects of phonological neighborhood density, iconicity, and childhood language experience**, <https://doi.org/10.1016/j.jml.2021.104282>, Elsevier, 2021
- Channon, Rachel & Hulst, Harry van der (eds.), **Formational Units in Sign Languages**, de Gruyter Mouton, 2011
- CNLSE, **Actividades del CNLSE**, Centro de Normalización Lingüística de la lengua, 2019
- Costello, Brendan, **Language and modality: Effects of the use of space in the agreement system of lengua de signos española (Spanish Sign Language)**, 2016
- Fernández Soneira, Ana María, **La cantidad a manos llenas**, Fundación CNSE, 2008
- Fesord, **SignoLingüística. Introducción a la lingüística de la L.S.E.**, Fundación Fesord, 2000
- Jepsen, Julie Bakken et al. (eds.), **Sign Languages of the World: A Comparative Handbook**, de Gruyter Mouton, 2015
- Lucas, Ceil (ed.), **The sociolinguistics of sign language**, Cambridge University Press., 2001
- Martínez Sánchez, F. et al., **Apuntes de Lingüística en Lengua de Signos Española**, CNSE, 2000
- Morgado, Celda & Brito, Ana María, **Lingua Gestual Portuguesa e outras línguas de sinais. Estudos Linguísticos**, Universidade do Porto, 2022
- Morgan, Gary et al., **Research Methods in Sign Language Studies: a practical guide**, Wiley, 2015
- Müller de Quadros, R. (ed.), **Brazilian Sign Language Studies**, De Gruyter Mouton, 2020
- Nogueira Fos, Rubén, **La variación lingüística en las lenguas de signos: aspectos fonológicos y universales**, Universitat de Barcelona, 2006
- Pfau, Roland et al. (eds.), **Visible Variation: Comparative Studies on Sign Language Structure**, de Gruyter Mouton, 2007
- Pizzuto, Elena et al. (eds.), **Verbal and Signed Languages: Comparing Structures, Constructs and Methodologies**, de Gruyter Mouton, 2007
- Rodríguez González, Mª Ángeles, **Lenguaje de signos**, CNSE/Fundación ONCE, 1992
- Sandler, Wendy & Diane Lillo-Martin, **Sign Languages and Linguistic Universals**, Cambridge University Press, 2006
- Twilhaar, Jan Nijen & Beppie van der Bogaerde, **Concise Lexicon for Sign Linguistics**, John Benjamins, 2016
- Veyrat Rigat, Montserrat & Beatriz Gallardo Paúls (eds.), **Estudios Lingüísticos sobre la Lengua de Signos Española**, Nau Llibres, 2002
- VVAA, **Estudios sobre la lengua de signos española**, UNED/CNSE, 2012
- VVAA, **SignGram Blueprint: herramienta para la descripción gramatical de las lenguas de signos**, 2018
- VVAA, **Spread the sign**, <https://www.spreadthesign.com/es/>, 2018
- VVAA, **Revista de Estudios de Lenguas de Signos, REVLES**, CNLSE, 2021
- Zeshan, Ulrike (ed.), **Interrogative and Negative Constructions in Sign Languages**, Ishara Press, 2006
- Zeshan, U. & K. Segara (eds.), **Semantic fields in Sign Languages. Colour, Kinship and Quantification**, de Gruyter Mouton, 2016

Recomendaciones

Outros comentarios

Non é preciso ter coñecementos previos de lingua de signos para seguir a materia.